

Sygn. akt III AUa 750/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 sierpnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jarosław Błaszczak (spr.)
Sędziowie:	SSA Jacek Witkowski SSO del. Ireneusz Lejczak
Protokolant:	Karolina Sycz

po rozpoznaniu w dniu 23 sierpnia 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku R. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

o emeryturę

na skutek apelacji R. W.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu

z dnia 8 marca 2012 r. sygn. akt VIII U 418/12

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 8 marca 2012 r. oddalił odwołanie R. W. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 2 grudnia 2011 r.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny: wnioskodawca R. W., urodzony w dniu (...), od dnia 22 grudnia 2010 r. do dnia 30 czerwca 2012 r. ma przyznane prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. W dniu 14 października 2011 r. wnioskodawca złożył wniosek o ustalenie prawa do emerytury, wskazując, iż nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego oraz, iż nie pozostaje nadal w stosunku pracy. Rozpoznając powyższy wniosek organ rentowy, w dniu 2 grudnia 2011 r. wydał decyzję, w której odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury. W uzasadnieniu wydanej decyzji organ rentowy podniósł, iż wnioskodawca do dnia 1 stycznia 1999 r. nie udowodnił wymaganego 15 – letniego stażu pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Na podstawie dowodów dołączonych do wniosku - uzyskanych w wyniku przeprowadzonego postępowania

organ rentowy przyjął za udowodniony na dzień 1 stycznia 1999 r. łączny staż pracy wnioskodawcy w wymiarze 25 lat, 7 miesięcy i 5 dni, w tym okresy nieskładkowe w wymiarze 11 miesięcy i 22 dni, zaś okresy składkowe w wymiarze 24 lat, 7 miesięcy i 13 dni. W mniemaniu organu rentowego łączny staż pracy wnioskodawcy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wynosi 12 lat, 3 miesiące i 21 dni, przy czym do tego stażu uwzględniono wnioskodawcy następujące okresy: - od dnia 25 października 1971 r. do dnia 21 maja 1973 r., - od dnia 30 listopada 1977 r. do dnia 7 września 1984 r., - od dnia 20 sierpnia 1987 r. do dnia 16 lipca 1988 r., - od dnia 23 sierpnia 1988 r. do dnia 20 grudnia 1990 r., - od dnia 1 czerwca 1966 r. do dnia 9 maja 1997 r. z wyłączeniem okresów urlopów bezpłatnych, okresów za które nie była opłacana składka na ubezpieczenie społeczne, okresów nieobecności bez podania przyczyny, przy czym w/w okresy zostały wyszczególnione w decyzji o ustaleniu kapitału początkowego z dnia 26 lutego 2007 r. Jednocześnie do stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy pozostałych okresów wykonywania przez niego pracy z uwagi na brak świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Do ogólnego stażu pracy organ rentowy zaliczył wnioskodawcy okres wykonywania zatrudnienia w Zakładach (...) we W., tj. okres od dnia 20 lutego 1974 r. do dnia 31 października 1977 r. W informacji kierowanej do wnioskodawcy o tym, iż w celu przeliczenia podstawy wymiaru świadczenia za okresy, za które przyjęto wynagrodzenie należy przedłożyć zaświadczenie o wynagrodzeniu lub legitymację ubezpieczeniową z wpisanym wynagrodzeniem, określono okresy, za które ZUS przyjął minimalne wynagrodzenie, wskazując skrócony okres jego zatrudnienia w w/w zakładzie pracy, tj. od dnia 20 lutego 1974 r. do dnia 31 grudnia 1976 r. Wnioskodawca w okresie od dnia 25 października 1971 r. do dnia 21 maja 1973 r. zatrudniony był w P.K.P. Wagonowni we W. na stanowisku starszego rzemieślnika. W okresie od dnia 30 listopada 1977 r. do dnia 7 września 1984 r. pracował on zaś w Fabryce (...) we W. na stanowisku szlifierza. Od dnia 20 sierpnia 1987 r. do dnia 16 lipca 1988 r. wnioskodawca zatrudniony był na stanowisku tokarza – frezera w Zakładzie (...) we W.. Następnie od dnia 23 sierpnia 1988 r. do dnia 20 grudnia 1990 r. wnioskodawca świadczył pracę na rzecz PIP (...) Sp. z o.o. w G. Oddział we W. na stanowisku szlifierza - ostrzarza. W okresie od dnia 1 czerwca 1996 r. do dnia 9 maja 1997 r. zatrudniony był on natomiast w (...) S.A. we W. na stanowisku szlifierza. Wszystkie w/w okresy pracy zostały zaliczone wnioskodawcy przez organ rentowy do stażu pracy w warunkach szczególnych. W okresie od dnia 1 września 1984 r. do dnia 27 maja 1985 r. wnioskodawca zatrudniony był w Zespole Szkół (...) we W. - Warsztaty szkolne na stanowisku nauczyciela zawodu. Na tę okoliczność wystawiono mu w dniu 5 czerwca 1985 r. świadectwo pracy. Dalej, w okresie od dnia 4 lipca 1995 r. do dnia 30 kwietnia 1996 r. wnioskodawca zatrudniony był jako szlifierz - operator maszyn obróbki skrawaniem. Na tę okoliczność w dniu 30 kwietnia 1996 r. także wystawiono mu świadectwo pracy. Ze świadectwa pracy z dnia 17 czerwca 2009 r. wynika natomiast, iż wnioskodawca w okresie od dnia 12 kwietnia 2007 r. do dnia 21 lutego 2009 r. wykonywał pracę na stanowisku docieracza w Wytwórni (...) Sp. z o.o. we W.. Wnioskodawca od marca 2010 r. pozostaje bez pracy i nie pobiera zasiłku dla bezrobotnych.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy uznał, iż odwołanie wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

W uzasadnieniu do wyroku Sąd Okręgowy wskazał, iż celem wyjaśnienia okoliczności spornych między stronami niniejszego postępowania oraz w celu pełnego zobrazowania istoty sprawy, dopuścił dowód w postaci dokumentacji zgromadzonej w aktach organu rentowego. Nie pominął przy tym również dowodu z osobowych źródeł dowodowych w postaci przesłuchania informacyjnego samego wnioskodawcy. Zebrany w ten sposób materiał dowodowy nie pozostawiał wątpliwości, stanowisku której ze stron procesowych należy dać wiarę w całości przychylając się do argumentacji przedstawionej przez organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wnioskodawcy i konsekwentnie podtrzymywanej w toku niniejszego procesu.

Sąd Okręgowy wskazał, że jakkolwiek wnioskodawca dysponuje świadectwami pracy dokumentującymi kwestionowane przez niego okresy zatrudnienia oraz stanowiska pracy, jakie w tym czasie zajmował, to jednak świadectwa te nie są świadectwami wykonywania pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, wystawionymi według wzoru stanowiącego załącznik do cyt. wyżej rozporządzenia. Pomijając powyższe, na okoliczność pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze wnioskodawca nie przedstawił jakiegokolwiek innej dokumentacji, z której wynikałoby, iż pracę taką rzeczywiście świadczył stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w podanych przez niego okresach. Sąd Okręgowy podkreślił również, że wnioskodawca w kwestionowanych przez niego okresach zatrudnienia, tj. w okresie od dnia 1 września 1984 r. do dnia 27 maja

1985 r. oraz od dnia 4 lipca 1995 r. do dnia 30 kwietnia 1996 r. nie wykonywał pracy szlifierza, uprawniającej go skorzystania z wcześniejszej emerytury, lecz pracę nauczyciela zawodu w Zespole Szkół Mechanicznych oraz szlifierza operatora maszyn, które to stanowiska w żaden sposób nie pozwalają na obniżenie wieku emerytalnego. Nie są one bowiem wymienione wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, ani też w żadnym akcie resortowym, ułatwiającym identyfikację określonego stanowiska pracy jako stanowiska w szczególnych warunkach. Jakkolwiek Zarządzenie nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 29 czerwca 1985 r., w Dziale III pod poz. 78 do prac polegających na szlifowaniu lub ostrzeniu wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowaniu mechanicznym, które to prace uprawniają do skorzystania z dobrodziejstwa wcześniejszej emerytury, zalicza prace wykonywane m.in. na stanowiskach szlifierza, krajacza metali tarcza ścienną (pkt 6), nie sposób nie zauważyć, iż stanowiska te są stanowiskami odmiennymi rodzajowo od stanowisk, które w spornych okresach zajmował wnioskodawca. Nadto sam fakt określenia w świadectwie pracy z dnia 30 kwietnia 1996 r. stanowiska wnioskodawcy jako „szlifierz – operator maszyn” oznacza, iż pracy szlifierza nie wykonywał on stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, co stanowi warunek konieczny do uznania pracy wykonywanej przez ubezpieczonego za pracę w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Co się zaś tyczy ostatniego z kwestionowanych przez wnioskodawcę okresów, tj. okresu od dnia 14 kwietnia 2007 r. do dnia 20 lutego 2009 r., organ rentowy trafnie zauważył, iż brak jest podstaw do zaliczenia tego okresu do stażu pracy w warunkach szczególnych, gdyż zgodnie z przepisami art. 184 ustawy emerytalno - rentowej okresy pracy w szczególnych warunkach uwzględnia się na dzień wejścia w życie ustawy, tj. na dzień 1 stycznia 1999 r. i na ten dzień wnioskodawca winien wykazać 15 lat pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Tego jednak, jak wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego, wnioskodawca nie uczynił. Ponadto Sąd Okręgowy wskazał, iż na uwzględnienie nie zasługują również twierdzenia wnioskodawcy odnośnie błędnego uwzględnienia przez ZUS do wyliczenia ogólnego stażu pracy jednego z okresów jego zatrudnienia, tj. okresu od dnia 20 lutego 1974 r. do dnia 31 grudnia 1976 r. Zważyć należy, iż okres wymieniony w odwołaniu jako błędny w rzeczywistości został zaliczony prawidłowo - tj. od dnia 20 lutego 1974 r. do dnia 31 października 1997 r., co wynika niezbicie z dokumentacji znajdującej się w aktach organu rentowego (m. in. z karty z przebiegu zatrudnienia). Jedynie w piśmie skierowanym do wnioskodawcy informującym go o tym, iż w celu przeliczenia podstawy wymiaru świadczenia za okresy, za które przyjęto wynagrodzenie należy przedłożyć zaświadczenie o wynagrodzeniu lub legitymację ubezpieczeniową z wpisanym wynagrodzeniem, jako okres, za który ZUS przyjął minimalne wynagrodzenie wskazano skrócony okres jego zatrudnienia w w/w zakładzie pracy, tj. od dnia 20 lutego 1974 r. do dnia 31 grudnia 1976 r. Nie oznacza to jednak bynajmniej, iż analogicznie postąpił organ rentowy przy wyliczaniu ogólnego stażu pracy wnioskodawcy. Sąd Okręgowy uznał, że mając na względzie całokształt przedstawionych wyżej okoliczności, w ocenie Sądu brak było podstaw do zaliczenia wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych wskazanych przez niego okresów zatrudnienia. Tym samym decyzję organu rentowego z dnia 2 grudnia 2011 r., znak (...), odmawiającą wnioskodawcy prawa do emerytury uznać należy za prawidłową.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł wnioskodawca, który zaskarżając wyrok w całości zarzucił mu błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku poprzez ustalenie, iż nie posiada pracy w warunkach szczególnych pomimo że pracuje w warunkach szczególnych od 1971 roku do 2009 roku co daje razem ponad 16,5 roku. Wskazując na powyższe zarzuty wnioskodawca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie odwołania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji zgromadził w sprawie wystarczający materiał dowodowy, a jego ocena nie narusza granic zastrzeżonych dla swobodnej oceny materiału dowodowego (art. 233 § 1 kpc). Wbrew zarzutom podnoszonym w apelacji Sąd I instancji wydał trafne rozstrzygnięcie znajdujące uzasadnienie w całokształcie sprawy oraz treści obowiązujących przepisów, a Sąd Apelacyjny aprobując w pełni te ustalenia przyjmuje je za własne bez potrzeby szczegółowego ich przytaczania.

W przedmiotowej sprawie sporne pozostawało czy wnioskodawca spełnił przesłanki uprawniające go do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury.

Zgodnie z treścią przepisu art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004, Nr 39, poz. 353 z późn. zm.) Ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Natomiast w myśl przepisu ust. 2 emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Dyspozycja przepisu § 4 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) stanowi pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W rozumieniu powyższych przepisów ubezpieczony występujący o przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury powinien spełnić łącznie następujące przesłanki:

1. ukończyć 60 lat;
2. posiadać 25 letni okres zatrudnienia;
3. posiadać 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych.
4. 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych musi przypadać przed dniem 1 stycznia 1999 roku,
5. rozwiązać umowę o pracę,
6. nie należeć do otwartego funduszu emerytalnego.

Podkreślenia wymaga fakt, iż jedynie łączne spełnienie wszystkich wymienionych przesłanek uprawnia do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury. Innymi słowy nie wystąpienie choćby jednej z przesłanek pozbawia ubezpieczonego prawa do emerytury w niższym niż powszechny wiek emerytalnym.

Reguły dowodzenia w procesie cywilnym (art. 232 kpc) zobowiązują strony do wskazywania dowodów, z których wywodzą one skutki prawne. Zasada ta znajduje zastosowanie również w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, których przedmiotem są odwołania ubezpieczonych od decyzji organów rentowych. Oznacza to, iż w rozpoznawanej sprawie to wnioskodawca winien wykazać, iż spełnia przesłanki do otrzymania świadczenia emerytalnego na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy.

Przedkładając powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy zdaniem Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy w pełni poprawnie ustalił, iż wnioskodawca nie spełnił przesłanek uprawniających go do nabycia prawa do wcześniejszej emerytury. Wnioskodawca nie wykazał bowiem, że posiada wymagany 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych przypadający w całości przed 1 stycznia 1999 r. Wnioskodawca wykazał między innymi, że posiada okres pracy w

warunkach szczególnych od 14 kwietnia 2007 r. do 20 lutego 2009 r. Wskazany okres nie może zostać zaliczony przez Sąd Apelacyjny albowiem nie jest to okres przypadający przed 1 stycznia 1999 r. W tym zakresie zarówno organ rentowy jak i Sądy obu instancji związane są obowiązującymi w tym zakresie bezwzględными przepisami prawa.

Wobec powyższego niezasadnym było również badanie czy pozostałe sporne okresy pracy wnioskodawcy były okresami pracy w warunkach szczególnych. Wskazać bowiem należy, iż nawet przy ustaleniu, że okresy te były okresami pracy w warunkach szczególnych wnioskodawca nie pozwoli one wnioskodawcy na uznanie, że posiada on 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych.

Sąd Apelacyjny w pełni zgadza się z ustaleniami dokonanyimi przez Sąd I instancji. Sąd Okręgowy słusznie uznał, iż decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych odmawiająca wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury jest prawidłowa i zgodna z obowiązującymi przepisami prawa.

Z wymienionych względów Sąd Apelacyjny orzekł o oddaleniu apelacji na podstawie art. 385 kpc.

R.S.